

CENY OGŁOSZEŃ
za wiersz milimetrový przed 60 groszy, w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc. a świąteczne 25 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmniej 1 zł.
Konto czekowe PKO. Warszawa 65.070.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Prenumerata wynosi miesięczna
zł. 2.00

Adres administracji: Piłsudskiego Nr. 8 telefon 4-97, telefon redakcji 6-92, telefon redakcji nocnej i drukarni 4-94.
Konto czekowe PKO. Warszawa 65.070.

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: WIKTOR MONSIORSKI.

ODDZIAŁY: RADOM, Żeromskiego 73, tel. 23; KIELCE, Kilińskiego 19, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-98; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. Paderewskiego 7; CZELADŹ, Rynek Nr. 8; GRODZIEC, ulica Kościuszki.

Sojusz Waldemarasa z bojówkami ukraińskimi i niemieckimi pod opieką niemieckiego posła w Kownie.

KOWNO, 29. 8. Wiadomość o tym, że Waldemaras i jego zwolennicy utrzymywali bardzo ścisłe stosunki z pruską organizacją Hacken kreutzlerów, Stahlhelmem i z tajnymi ukraińskimi organizacjami wojskowymi, działającymi w Małopolsce wschodniej, wywołała w Kownie ogromne wrażenie.

Pośrednikiem między Waldemarasem i Stahlhelmem był prezes towarzystwa litewsko - niemieckiego zbliżenia w Królewcu niejaki Schoenemann. On też pośredniczył w nawiązaniu stosunków między kierownictwem tajnej wojskowej organizacji ukraińskiej, mającej swoją siedzibę w Berlinie, a rządem Waldemarasa. Schoenemann, który stale mieszkał w Królewcu, często przyjeżdżał do Kowna i w charakterze rzekomego dziennikarza objeżdżał prowincje litewskie. Był on początkowo członkiem Stahlhelmu, następnie zaś przeszedł do bojowych organizacji niemieckich narodowych sojalistów.

Bywał on często u Waldemarasa, od którego otrzymywał większe sumy pozatem bardzo często odwiedzał niemieckiego posła w Kownie, Morata, od którego otrzymywał

ścisłe instrukcje. Był on też honorowym przedstawicielem w Królewcu litewskiej wystawy jubileuszowej.

W kołach politycznych oświadcza ją, że Waldemaras liczył na wypadek wojny z Polską na pomoc bojowych organizacji niemieckich.

Otwarcie!!! Kino-Teatru „MIRAŻ” Otwarcie!!!

(Dawniej Kino Teatr „Uciecha“)

Dąbrowa Górnicza, 3-go Maja № 14.

Wielkie Inauguracyjne przedstawienie!!! Od soboty 30 sierpnia do środy 3 września 1930 r. potężne arcydzieło wytwórczości polskiej

Bohaterski przebój na tle wojny z bolszewikami

„GWIAZDZISTA ESKADRA“

W rol. gł.: BASKA ORWID JAN KRYSZYNA, JANUSZ HALNY i JERZY KOBUSZ

Rozwiązanie sejmu przed 14 września „Manifestacyjne“ zabiegi Centrolewu.

WARSZAWA, 29. 8. (wł.) W kuluarach sejmowych krążyła dziś pogłoska o rozwiązaniu sejmu. Według ostatniej wersji sejm ma być rozwiązany 13 września, tak by 14 września, na który to dzień Centrolew naznaczył wiec, wszyscy posłowie opozycyjni stracili swój atut w sferze swojej akcji przeciw rządowej.

Pozatem mówiono dziś, że w

setną rocznicę wybuchu powstania listopadowego, ogłoszone zostanie orędzie, wyjaśniające obecną sytuację polityczną.

Centrolew zabiega u władz administracyjnych o zezwolenie urzędzenia wieców pod gołym niebem w 20 miastach. W Warszawie wiec taki odbyłby się na placu Grzybowskim.

Na otwarcie targów wschodnich

Wyjazd przedstawicieli rządu i zagranicznych gości.

WARSZAWA, 29. 8. W poniedziałek minister przemysłu i handlu inż. E. Kwiatkowski udaje się w charakterze oficjalnym do Lwowa na otwarcie jubileuszowych X międzynarodowych targów wschodnich.

Wraz z min. Kwiatkowskim udają się do Lwowa pp. Virgil Potarga rumuński wiceminister rolni-

stwa z małżonką oraz p. Balacesco, rada handlowy poselstwa rumuńskiego w Warszawie.

W imieniu ministra skarbu na otwarcie targów udaje się wiceminister skarbu p. St. Starzyński.

W dniu 3 września min. Kwiatkowski weźmie udział w kongresie izb przemysłowo - handlowych we Lwowie.

„Dyktatura nacjonalistyczna“ w Niemczech

poparta przez „dyktaturę proletariatu“ w Moskwie.

WIEN, 29. 8. „N. Wiener Journal“ twierdzi, że w Niemczech zanoszą się na dyktaturę nacjonalistyczną. Moskwa popiera te dążenia, gdyż spodziewa się, że dyktatura taka spowoduje wojnę z państwami zachodnimi, a nowa wojna europejska ułatwiłaby zbolszewiczenie Europy. Rząd sowiecki ofiarował wpływom nacjonalistycznym niemieckiego nacjonalizmu zwe po parcie i obiecał, że na wypadek dyktatury umożliwi proklamowanie strajku generalnego.

„Neues Wiener Journal“ wskazuje na zmienny objaw czasów ostatnich. Naczelnym komendantem Reichswehry został mianowany, po dymisji gen. Heye, gen. Hammerstein, zdecydowany zwolennik kooperacji Reichswehry z armją sowiecką.

Gdyby nowy Reichstag okazał się niezdolnym do pracy, wówczas objąłby rząd gen. Schiler, osobisty przyjaciel syna Hindenburga, który rozwiąże ponownie Reichstag albo też będzie rządził bez Reichstagu.

„SOWIECKA ODPOWIEDŹ BURZUAZJI POLSKIEJ“.

WARSZAWA, 29. 8. Z inicjatywy polskiej sekcji międzynarodówki komunistycznej zawiązał się komitet do zbierania składek na budowę nowego samolotu dla wojskowego lotnictwa sowieckiego pod nazwą „Nasza odpowiedź burżuazji polskiej“.

Na czele komitetu stanął b. poseł do sejmu Warszawski - Warski.

KONWENCJA WETERYNARYJNA

jako wynik obrad kongresu rolniczego.

WARSZAWA, 29. 8. (wł.) W wyniku obrad konferencji rolniczej w Warszawie przewidywane jest zawarcie międzynarodowej konwencji, regulującej sprawę kontroli weterynaryjnej przy eksporcie bydła. Jak wiadomo, sprawa ta dotąd powodowała liczne zatargi gospodarcze.

ZAKOŃCZENIE RAIDU MAŁEJ ENTENTY I POLSKI.

WARSZAWA, 29. 8. (wł.) Raid małej ententy i Polski został zakończony. Z pośród 24 samolotów Jugosławii, Rumunii, Czechosłowacji i Polski, tylko 14 samolotów za kwalifikowano do dalszych prób technicznych.

Oficjalne rozdawnictwo nagród odbędzie się w poniedziałek.

KUŹNIA AKCJI DYWERSYJNEJ W POLSCE.

Komunistyczna konferencja w Mińsku opracowała plany wywrotowe na Kresach.

WILNO, 29. 8. Prasa donosi, że przed kilku dniami odbyła się w Mińsku konferencja czwartego plenum komunistycznej partii zachodniej Białorusi.

Na konferencji tej byli obecni delegaci polskiej i białoruskiej partii komunistycznej, którzy przedostali się w tym celu na tamtą stronę kordonu. Przy udziale delegatów z Mińska, reprezentujących za równo rząd białoruski, jak władze GPU, omawiane były rezultaty wywrotowej akcji na terenie województw wileńskiego, nowogrodzkiego i białostockiego.

W toku obrad stwierdzono bardzo słabe wpływy wśród pracowników wileńskiej dyrekcji kolejowej oraz litewskich i polskich włościan.

Polecono zwrócić baczniejszą uwagę na rozbudzanie nienawiści klasowej w stosunku do wzbogaconych chłopów.

DYREKTOR NOSOWICZ UJAZDZYDENTA WALKERA.

NEW - JORK, 29. 8. (wł.) Wczoraj burmistrz Nowego Jorku przyjął dyrektora departamentu ministerjum przemysłu i handlu Nosowicza. Pozatem w ratuszu odbyło się oficjalne powitanie dyr. Nosowicza, w którym wziął udział, między innymi miejski komisarz pośrednictwa pracy w Nowym Jorku, polak Edward Rybicki.

WALKA Z BANDYTAMI.

WARSZAWA, 29. 8. (wł.) Wczoraj policja natknęła się pod Mięnią w pow. mińsko - mazowieckim na trzech poszukiwanych bandytów. Rozpoczęła się strzelanina. Bandyci skryli się w lesie, a większe oddziały policji otoczyły las ze wszystkich stron. Obława trwa.

WŁOSOW wypadanie, łupież,

— łysienie usuwa —

„Esencja CHINOWO - CHMIELOWA“
i „Mydło CHINOWO - CHMIELOWE“
z Kocutkiem.

Sprzedają apteki, składy apteczne

MINISTER KUHN PRZY PRACY.

WARSZAWA, 29. 8. Minister Kühn odbył dłuższą konferencję z min. Beckiem.

Po tej konferencji min. Kühn udał się do ministerjum komunikacji, gdzie rozpoczął normalne urzędowanie. Min. Kühn urzęduje obecnie, jako minister w stanie dymisji. Dekret mianujący inż. Kühna ponownie ministrem komunikacji ukaże się w najbliższym czasie, a za przysiężenie inż. Kühna odbędzie się po powrocie prezydenta ze Sparty, prawdopodobnie w nadchodzącą sobotę.

O ZWOLNIENIE POSŁA, KTÓRY STRZELAŁ DO POLICJI.

WARSZAWA, 29. 8. (wł.) Marszałek Daszyński zwrócił się do sądu okręgowego w Grodnie, domagając się zwolnienia posła komunisty Dworzeczanina, który strzelał do policji, w czasie wiecu komunistycznego, we wsi Alekszycze.

Czyn ten marszałek Daszyński go wywołał wielkie zdziwienie wśród kół politycznych.

NIEBYWAŁE UPAŁY W ANGLIJI.

LONDYN, 29. 8. (wł.) Anglije nawiedziła ostatnio fala niebywałych upałów. Temperatura jest tak wysoka, że wszyscy prawie mieszkańcy większych miast przenieśli się na wieś. Na skutek udarów słonecznych, zmarło jednego dnia 21 osób.

DZIŚ POGODNIE I CIEPŁO.

Dziś po chmurnym ranku w ciągu dnia dość pogodnie lub pogodnie. Dostępie ciepło przy słabych wiatrach północnych i północno-wschodnich.

STAN OBŁĘŻENIA W PERU. Program nowego rządu.

LIMA (Peru), 29.8. (wł.) W Limie ogłoszony został stan obłężenia. Premier nowego rządu płk. Guerro, który pełni jednocześnie obowiązki prowizorycznego prezydenta republiki, ogłosił program nowego rządu.

Oświadczył on, że poprzedni rząd prowadził rabunkową politykę pożyczkową, oddając kraj w niewolę kapitalistów zagranicznych. Nowy premier podkreślił ponadto, że unieważnione zostaną umowy, na mocy których wydzierżawione zostały stłkie monopole kapitalistom zagranicznym.

TRZECH ZAKONNIKÓW Z JEDNEJ RODZINY ŻYDOWSKIEJ.

BUDAPESZT, 29.8. W kościele Karmitów w Budapeszcie odbyła się prymicia młodego zakonnika o. Seweryna, który w stanie świeckim nazywał się Władysław Szedő i był synem zamożnego kupca żydowskiego.

Młody Szedő przed przejściem na katolicyzm i wstąpieniem do zakonu był urzędnikiem bankowym. Jego starszy brat Michał przed kilku laty wstąpił do Franciszkanów, przyjmując imię Denesa, a teraz, w czasie prymicyj Władysława, wygłosił kazanie.

Trzeci brat o. Brocardus już od wielu lat żyje w zupełnym odosobnieniu od świata, jako Kartuz w klasztorze Kartuzów w Calci około Padwy.

Surowa reguła zakonna nie pozwoliła mu wziąć udziału w uroczystości najmłodszego brata.

W czasie prymicyj obecna była w kościele cała rodzina oraz krewni młodego ojca Seweryna, wszyscy wyznania żydowskiego.

DALSZE DEMONSTRACJE W INDIACH.

DELKI, 29.8. (wł.) Aresztowania wśród członków kongresu hinduskiego wywołały ogromne wzburzenie w społeczeństwie hinduskim. W Bombaju demonstracyjnie wstrzymano wczoraj wszelki ruch uliczny.

Nietylko w dzielnicach hinduskich, ale i mahometanckich wszystkie zakłady przemysłowe i sklepy zostały zamknięte. Również w szkołach nie było nauki.

Natomiast w godzinach wieczornych przeszedł ulicami miasta pochód robotników, demonstrujących przeciwko Anglii. Pochód miał przebieg spokojny.

TRZEJ KSIĘŻA KATOLICCY POD GRADEM KAMIENI.

MOSKWA, 29.8. Do Archanangielska przybył nowy transport ze słańców politycznych, w liczbie 150 osób. Wśród zesłańców transportu znajdują się trzej księża katolicy z Mińska: Przyborski, Korejan i Butyrko.

Po przybyciu więźniów związek bezbożników archangielskich, rekrutujący się przeważnie z mętów społecznych i żołnierzy obozów koncentracyjnych, urządził wrogą demonstrację przeciwko duchownym, obrzucając bezbronnych księży kamieniami.

Jeden z księży został ranny i odwieziony do szpitala.

14 ROBOTNIKÓW RAŻONYCH PIORUNEM.

TORUN, 29.8. W czasie przełotnej burzy, która przeszła nad Toruniem piorun uderzył w grupę 14 robotników, którzy trzymali w żelaznych kleszczach szynę kolejową.

Wszyscy robotnicy rażeni piorunem padli nieprzytomni na ziemię. Równocześnie na szynach ukazał się nadjeżdżający pociąg osobowy.

W ostatniej niemal chwili kierownik prac Jurgowski przy pomocy pozostałych robotników usunął porażonych z szyn, ratując im w ten sposób życie.

NIEMIECKI STEROWIEC z wizytą w Moskwie.

BERLIN, 29.8. (wł.) Zeppelin niemiecki wybiera się w specjalną podróż propagandową do Moskwy, gdzie podobno już się utworzył komitet przyjęcia.

Podróż swą do Moskwy sterowiec odbędzie w ciągu 12 godzin, w Moskwie zaś zatrzyma się 3 godziny

PLONY TREVIRANUSA.

Przeciw-polska działalność Bismarcka niewątpliwie przyczyniła się w swoim czasie do silnego rozbudzenia się polskiej świadomości narodowej w b. zaborze pruskim. Jego urągliwe słowa na temat rze komej „niższości narodowej polaków“ pchnęły myśl polską na drogę praktycznej realizacji. Jest to zapewne jedyna „zasługa“ jaką można przypisać wielkiemu przeladawcy polskości.

Podobną „zasługę“ można i obecnie przyznać szowinistom niemieckim, którzy grożąc zakusami na całość granic polskiego Pomorza, zwrócili właśnie w tym kierunku uwagę społeczeństwa polskiego, początkowo niedostatecznie doceniającego znaczenie własnego dostępu do morza. Ustawiczne ataki ze strony niemieckiej lub gdańskiej podniosły tę czujność narodową do odpowiedniego napięcia, dzięki czemu całe społeczeństwo solidarnie poparło inicjatywę rządową w rozbudowę Gdyni, będącej dzisiaj dla nas żywym i bezcennym pomnikiem niezlomnej obrony polskiego morza.

Ten wysiłek wolnego państwa polskiego opłaca już się nam stokrotnie, stanowiąc poważną pozycję w naszym życiu gospodarczym. Im dalej jednak naprzód postępuje organizacja naszego brzegu morskiego, im bardziej w świadomości świata utrwała się przekonanie o nieodzowności polskiego dostępu do morza, — tem silniej wzrasta niecierpliwość niemiecka.

Oslawione już dziś mowy niemieckiego ministra Treviranusa świadczą, że bezsilna zawiść niemiecka osiągnęła swoje maksimum. Zwiędły już „gałązki oliwne“ Stresemanna, pozostała jedynie uzbrojona pięść pruska, grożąca wojną. Niepodobna jest stwierdzić, aby ta niecierpliwość niemiecka nie była nam na rękę. Lepiej stało się, że już po ewakuacji Nadrenji świat cały przekonał się o tem, o czym my wiedzieliśmy już dawno, a mianowicie, że „krzyżackiego gada nigdy nie ugłaszczesz“. Ma to w konsekwencji ten dobry skutek, że na prowo kacyjne wystąpienia niemieckiego ministra odpowiedział cały świat słowami zdecydowanego potępienia i zdecydowanej przestrogi. Cały dorobek niemieckiej propagandy, jaki zapobiegliwa prasa niemiecka zdołała uzyskać w ciągu kilku ostatnich lat, legł nieodwołalnie w gruzy.

Oto weźmy tylko głosy wielu pism zagranicznych.

„L'Action Francaise“ (Francja) pisze:

„A jednak są zwycięscy i zwyciężeni, mimo iluzji, jakie sobie robią zwolennicy Locarna. Min. Treviranus przypomina światu, że Niemcy pamiętają o tem. Polityka Stresemanna była odmienna. Umiał on ukrywać swe myśli, bo był wyśmienitym dyplomata. Treviranus tego nie potrafi. Gdyby Francuzi byli Niemcami, to woleliby sposób Stresemanna, — lecz że są Francuzami wolą Treviranusa, a to dlatego, że wielokrotnie historia wykazała, iż niezręczność i niecierpliwość niemiecka dały możność spostrzec w osławionej chwili niebezpieczeństwo. Tym razem Treviranus stara się udowodnić swem postępowaniem, że polityka locarneńska jest szko-

liwym oszukaństwem“.

„A. B. C.“ (Hiszpanja) pisze: „Polacy nie biorą na serio słów niemieckiego nacjonalisty, ponieważ „korytarz“ ma 85 proc. ludności polskiej, a pod względem gospodarczym wcale nie krepują stosunków Niemiec z Prusami Wschodnimi. W Polsce pojmują się, że wielki naród nie zręka się łatwo posiadanych prowincji. Niemcy mają tu za podstawę tylko względy uczuciowe. Podstawy historycznej nie mają, gdyż terytorjum to było częścią składową Polski. Polska potrzebuje dostępu do morza, a komunikacja jej z morzem jest sześć razy intensywniejsza, niż komunikacja Niemiec z Prusami Wschodnimi“. Dalej następują dane statystyczne Gdańska i Gdyni. Wspomniane pismo kończy następującymi słowami: „Polacy odpowiadają słowami Fryderyka Wielkiego, że: „kto dysponuje ujściem Wisły i portem gdańskim, ten będzie panem Polski bardziej, niż ten, kto nią rządzi“.

„Corriere della Serra“ (Włochy) pisze:

„Gdyby nie było „korytarza“ polskiego, odcinającego wolne m. Gdańsk i Pomorze od Niemiec, istniałby korytarz niemiecki, który oddzielałby od morza Polskę, państwo, liczące 30 milionów mieszkańców. Po wojnie, która nie przez Niemcy została wygrana, istnienie takiego korytarza byłoby faktem conajmniej dziwnym.

„New York Times“ (Stany Zjednoczone) pisze:

„Mowa Treviranusa jest jeszcze jednym dowodem błędnej psychiki politycznej, którą zbyt wielu Niemców stosuje względem

innych państw. Niemcy nie rozumieją, że inne narody mogą być równie ambitne, jak oni sami. Gdyby Niemcy miały swobodę działania, niebawem przystąpiłyby do kompletnego rozdziału całego świata w myśl swoich pragnień“.

„Daily News“ (Anglja) pisze:

„Jeśli obecna granica jest niezadawalająca, to wszedka inna alternatywa byłaby jeszcze bardziej niezadawalająca. Fakt zaś, że się to Niemcom nie podoba, nie jest jeszcze dostatecznym powodem do zmiany“. W dalszym ciągu wspomniane pismo cytuje argumenty etnograficzne, historyczne i ekonomiczne, wykazujące słuszność istniejącej granicy oraz kłamliwość niemieckich twierdzeń o „braku komunikacji“ Rzeszy z Prusami Wschod., gdyż istniejące ułatwienia komunikacji lądowej i komunikacja morską są zupełnie wystarczające.

Ograniczyliśmy się tutaj do zacytowania tylko niektórych pism, a stwierdzić należy, że cała prasa europejska i amerykańska w sposób kategoryczny rozprawiła się z roszczeniami niemieckimi. Możemy uznać z całym spokojem, że mowa Treviranusa w tak niewątpliwym sposób przyczyniła się do wielkiej rewji życzliwych dla nas opinii w sprawie Pomorza, iż w zwykłych warunkach bardzo długo jeszcze musielibyśmy pracować nad sprostowaniem całego szeregu błędnych pojęć zagranicą, ustawicznie inspirowanych przez wroga nam propagandę niemiecką.

J. D.

Sidla prowokacji sowieckiej.

Sowiety otrzymały w spadku od caratu najniebezpieczniejszy wytwór carskiej policji — prowokację. Rola agenta G. P. U. polega nietylko na podpatrywaniu, śledzeniu i denuncjowaniu. Zada niem czekisty jest podstępne wciąganie poszczególnych obywateli do umyślnie stworzonych „przeciwsowieckich“ organizacji, aby później „zlikwidować“ mniejszą lub większą grupę niezadowolonych z sowieckiego sposobu rządzenia. A że tych niezadowolonych jest bardzo dużo, więc agenci G. P. U. mają szerokie pole do popisów. Wobec wyczynów sowieckiej tajnej policji błędna słynna prowokacja carskiej policji, poczawszy od III-go Wydziału Mikołaja I-go, kończąc na rosyjskiej żandarmierji i „ochronie“.

Macki G. P. U. sięgają daleko. Nie ogranicza się sowiecka tajna policja do terytorjum Z. S. S. R. Tam wystraszona ludność niełatwo daje się wziąć na lep prowokacji „Wirtuezi czerezwy czajki“ zatrudnieni są obecnie na terenie zagranicznym, gdzie pod osłoną „burżuazyjnych“ zasad demokratycznej wolności tropiona ofiara czuje się bezpieczna. Bezpieczeństwo to jest jednak bardzo problematyczne, i biada „zwierzynie“, na którą poluje G. P. U. Fakt tajemniczego zniknięcia w biały dzień gen. Kutiepowa w Paryżu, w którym rosyjska prasa emigracyjna wyraźnie łączy działalność agentów moskiewskich jest najdobitniejszym dowodem ich „wszędobylstwa“. Przeszło półroczne bezkrotne wysiłki policji francuskiej wykrycia śladów porwania do wodzą jednocześnie doskonałości organizacji moskiewskich agentów.

Z wynurzeń „nawróconych grzeszników“ — Biesiedowskiego, Agabekowa, Samojłowa i innych, którzy byli doskonale obznajmieni z aparaturą sowieckiej prowokacji, wiele faktów zagranicznej działalności sowieckiej policji politycznej wyszło na jaw. Tu już nie ma mowy o o c h r o n u y m

kontr - wywiadzie, lecz o wyraźnej prowokacji, o tworzeniu za namową (a może za pieniądze?) moskiewskich organizatorów antysowieckich zrzeszeń, których emisariusze następnie wpadali kolejno w zasadzkę sowiecką.

Wielkie poruszenie wywołało niedawno wyznaczenie bolszewików, że „pota jemną“ podróż znanego monarchisty Aleksandra Szulgina do Rosji zorganizowali agenci G. P. U. w charakterze „oddanych synów Ojczyzny“. Podstęp i prowokacja stosowane są zwłaszcza przeciw własnym funkcjonariuszom bolszewickich urzędów, delegowanym w sprawach służbowych zagranicę. Zasmakowawszy życia europejskiego, urzędnicy sowieccy — zwłaszcza w ostatnich czasach — wola nie wracać do Z. S. S. R., porzucając służbę sowiecką. Lecz i na takich obpornych czelakach mają środek i jeśli nie „likwidują“ ich w podziemiach poselstw (jak w Berlinie i w Paryżu), to podstępem zwabiają do wygodnej dla „wywiezieni“ miejscowości.

W Gdańsku miał miejsce podobny wypadek z sowieckim kurjerem dyplomatycznym, który odmówił powrotu do Rosji. Podstępem zwabiono go do traktjerni. Nagle wpadło tam kilku czelaków, którzy wszczęli awanturę, udając pijanych. Zjawili się policja. Wówczas czelaki oświadczyli, że ów kurjer dyplomatyczny upił się i nie chce iść na okręt sowiecki, który wkrótce ma wyruszyć z portu gdańskiego. Nie pomogły protesty kurjera.

Policja go wylegitymowała i upewnij się, że ma do czynienia istotnie z sowieckim funkcjonariuszem, do starczyła go sama na sowiecki okręt. Podobno został on po przybyciu do Moskwy rozstrzelany.

Wprowadzony przez dawną jeszcze „czerezwy czajkę“ system prowokacji kwitnie i rozwija się nie gorzej, niż za czasów carskich.

Dlaczego robotnicy piekarscy strajkują?

Aby zapoznać całe społeczeństwo Zagłębia Dąbrowskiego z warunkami, w jakich pracują i żyją robotnicy piekarscy w Zagłębiu Dąbrowskim, ażeby każdy uczciwy konsument mógł wydać szczerzy i sprawiedliwy osąd o strajku robotników piekarskich, w krótkości należy sytuację powyższą wyjaśnić.

Na terenie Zagłębia Dąbrowskiego czynnych jest do czterystu piekarni, w których z ogólnej liczby dziewięćset wykwalifikowanych piekarzy, 60 proc. pracuje w piekarniach po 16 do 18 godzin na dobę z wynagrodzeniem od 6 do 9 zł. za ośmiogodzinny dzień pracy pozostałe zaś 10 godzin pracują bezpłatnie.

Pracownicy piekarscy nie pracują dłużej, niż sześć miesięcy w jednej piekarni, gdyż pracując po sześć godzin na dobę w nocy, w brudnym zaparowanym i ciasnym lokalu, sypiąc po kilka godzin na brudnej posadzce, zmuszony, mimo grożącej mu nędzy i jego rodzinie, padając częstokroć przy pracy ze zmęczenia, żądać ośmiogodzinnego dnia pracy, a wówczas „pan władca” — właściciel piekarni wypowiada pracę na czternaście dni.

W wypadkach, kiedy zjawi się p. inspektor pracy, pytając robotnika, w obecności właściciela piekarni, ile godzin pracuje, robotnik prawdy nie powie, obawiając się utraty pracy, a jeśli się znajdzie odważniejszy i powie prawdę, wówczas właściciel piekarni płaci 5 zł. kary, a robotnik idzie na bruk, konając z rodziną z głodu, gdyż zasiłku z funduszu bezrobocia nie pobiera, ze względu na to, że zakład, w którym pracuje mniej niż pięciu ludzi, nie podlega rejestracji.

Za pozostałych 40 proc. wykwalifikowanych piekarzy, którzy wegetują ze swymi rodzinami, pracując po 16 godzin na dobę, zatrudniani są chłopcy, robotnicy podwórzowi i furmani, którzy prosto od koni, lub zmiatania podwórza, w brudnych ubraniach, butach i rękach, wyrabiają ciasto i chleb, opłacani zwykle całodziennym utrzymaniem tylko, lub zarobkiem 2 zł. dziennie.

Robotnicy piekarscy wreszcie zwrócili się do p. inspektora pracy w celu zawarcia nowej zbiorowej umowy, która miałaby regulować wspomniane wyżej warunki, stosowane przez pp. piekarzy. Okazało się jednak, że zostali uzależnieni od komisji cennikowej, gdzie pp. piekarze bardzo sumiennie wliczają się z kalkulacji wypieku chleba, oświadczyli jednak, że skoro komisja cennikowa uwzględni w kalkulacji koszt robotniczy i świadczeń, zawarte w nowej umowie zbiorowej, wówczas gotowi są wypłacać w tej wysokości płace i świadczenia robotnikom.

Komisja cennikowa uwzględniła postulaty robotników piekarskich, objęte proponowaną umową, lecz pp. właściciele piekarni chcą upiec swój interes (zmianę kalkulacji całkowitej) nie chcieli zawrzeć umowy, oświadczyli w inspektoracie pracy, że o ile podstawa kalkulacji całkowitej wypieku chleba nie będzie po ich myśli uwzględniona przez komisję cennikową, oni umowy nie podpiszą.

Na jednym z ostatnich posiedzeń komisji cennikowej, na którym był przedstawiciel województwa kieleckiego i starostwa będzińskiego, na którym przeprowadzono rewizję do tychczasowej kalkulacji wypieku pieczywa, pp. właściciele piekarni wysuwali tak absurdalne i bezcelne żądania, że największy laik uśmiechnął się i stwierdził, że są one niesłuszne. Dowodzili np., że 200 blach (form) do bułek należy amortyzować w przeciągu jednego roku, zaś robotnicy piekarscy twierdzą, że minimum przyjąć należy okres dziesięciu lat; następny absurd —

żądanie wstawienia do kalkulacji amortyzacji konia do rozwózki pieczywa, który dziennie zajęty jest maksimum 2 — 3 godzin, resztę dnia „chodzi na spacer” tak wyraził się p. Witkowski na zapytanie przedstawiciela województwa, i za ten spacer — płacić ma konsument?

W nowej umowie robotnicy domagają się pracy akordowej, t. j. za wykonanie 2 kg. chleba 6 gr., wtedy gdy pp. właściciele piekarni wskutek ogromnej konkurencji u-

dzielają sklepom 8 — 10 groszy rabatu na tymże chlebie.

Przyszła dzień, że robotnik piekarski powiedział: „dość tego!” a w okrzyku tem mieści się cała krzywda jego i rodziny. Oddaje on tę sprawę pod sąd opinii publicznej i niech każdy obywatel osądzi, czy tego rodzaju katanga i wyzysk mogą być dalej stosowane.

Strajk wybuchł jedynie z winy właścicieli piekarni i oni ponoszą całkowitą za to odpowiedzialność.

Głosy czytelników.

Napaść na piekarnię mechaniczną „Produkcja”.

W związku z napaścią właścicieli piekarni Zagłębia Dąbrowskiego na piekarnię mechaniczną w Sosnowcu zamieszczoną w jednym z ostatnich numerów „Kurjera Zachodniego”, oświadczamy, że dyrekcja piekarni mechanicznej oddawna zawarła umowę, obejmującą warunki, wysunięte w swoim czasie w inspekcji pracy w Sosnowcu i że pracownicy strajkują tylko dla solidarności i podtrzymania swych kolegów, domagających się słusznych i sprawiedliwych praw.

Skoro piekarnia mechaniczna od szeregu tygodni mogła przyjąć bez nadzwyczajnego sprzeciwu nowe warunki i nie traci na tem, dowodzi to, że pp. właściciele piekarni mogliby dobrowolnie zawrzeć tę umowę, lecz chcą się jeszcze więcej obłowić gotówką na krzywdzie robotnika.

Okręgowy sekretariat związku robotników przemysłu spożywczego w Sosnowcu.

Zamieszczając powyższe oświadczenie związku robotników przemysłu spożywczego uważamy, że pracownicy piekarscy, nawet przez swoją lidarność, nie powinni przerywać roboty w piekarni mechanicznej.

Tego rodzaju instytucja o charakterze czysto społecznym, jaką jest piekarnia mechaniczna, z chwila gdyby była czynna podczas ogólnego strajku w Zagłębiu, stałaby się sprzymierzeńcem, walczącym o poprawę swego bytu, pracowników piekarskich. Należy bowiem zdawać sobie sprawę, że najgroźniejszym konkurentem piekarzy jest piekarnia mechaniczna.

W okresie strajku, piekarnia ta aprowidując Zagłębie, siłą faktów, zajmowałaby nowe rynki zbytu, podrywając tem samym grunt pod nogami piekarzy, z którymi prowadzą obecnie walkę pracownicy piekarscy. Piekarze, widząc wówczas grożące im niebezpieczeństwo, byłiby znacznie ustępliwi w stosunku do żądań swych pracowników.

Przedłużenie okresów zasiłkowych do 17 tygodni dla bezrobotnych w Zagłębiu.

Na skutek podjętej w swoim czasie uchwały zarządu funduszu bezrobocia w Sosnowcu, popartej przez władze centralne funduszu, minister pracy przedłużył okres zasiłkowy do 17 tygodni dla tych bezrobotnych na terenie miast: Sosnowca, Będzina, Dąbrowy i Zawiercia, oraz

powiatów: będzińskiego, zawierciańskiego i olkuskiego, którzy do dnia 30-go września b. r. wyczerpali lub wyczerpią zasiłki 13-to tygodniowe z funduszu bezrobocia.

W związku z tem zarząd F. B. zwrócił się do instytucji zastępczych o uskutecznienie wypłat.

Tydzień bandery ligi morskiej i rzecznej w Zagłębiu,

poświęcony propagandzie Pomorza i morza polskiego.

W nadchodzącą niedzielę t. j. w dniu 31 b. m. staraniem komitetu i zarządu ligi morskiej i rzecznej w Sosnowcu, pod protektoratem starosty J. Boxy, oraz prezydentów miast Będzina i Sosnowca pp.: Michała i Willnera, urządzone zostaną „Tydzień bandery”, poświęcony propagandzie Pomorza i morza polskiego z następującym programem:

W dniu 31 b. m. o godz. 8-ej rano odbędzie się podniesienie bandery ligi morskiej i rzecznej na przystani przy ul. Parkowej nr. 1, w Sosnowcu, poczem nastąpi wymarsz do kościoła na mszę Św.

W ciągu całego dnia odbywać się będzie zbiórka uliczna na rzecz budowy schroniska w Gdyni, a o godzinie 16-ej w cukierni Warszawskiej i „Locarno” czarna kawa z

dancingiem — (wstęp bezpłatny). W czasie całego tygodnia będą się odbywały odczyty, zapisy na członków, wyświetlanie filmu morskiego i t. p. — W dniu zaś 7 września o godz. 11-ej, odbędzie się w kinie „Palace” — poranek dla młodzieży i starszych, gdzie poza filmem zostaną wykonane śpiewy solowe, tańce milusińskich, skecz i t. d. — Wszystko to poprzedzi krótkie przemówienie. — O godz. 14-ej odbędzie się zabawa ludowa w parku gwarectwa hr. Renard, której program urozmaicony jest różnymi niespodziankami, jak: loteria fantowa, wędki, koła szczęścia, słupy, rakiety, ognie sztuczne i t. p. — W razie niepogody zabawa powyższa odbędzie się w dn. 14 września br.

Powracająca fala.

W tym roku przypliwł ubrem prawom natury rozpoczął się weseł mój. Opustoszały plaże, kąpieliska, miejscowości górskie, nawet letniska, w których zwykle pełno jest do końca września.

Fala, która powraca niezmiennie coroku o tej samej porze, powróciła wcześniej.

Jeszcze tak niedawno szczęściem było otrzymanie miejsca w kąciaku przy oknie w pociągu, opuszczającym Zagłębie, a już dziś za to samo szczęście uważa się taki sam kąciak w pociągu, wracającym do miasta.

Jeszcze tak niedawno „nie chciał się zamknąć” kufer, naladowany rzeczami na wyjazd, a już te same rozdzierające sceny rozgrywają się przy pakowaniu rzeczy z powrotem.

Wracają z radością. Do swych mieszkań, które wydały im się szczęściem komfortu, do własnego łóżka z prawdziwym materacem....

Wracają z ulgą, że już nie trzeba myśleć o tem, dokąd wyjechać, że już mają za sobą lato i wakacje.

Wracają ze snutkiem do nowych, a właściwie wciąż tych samych, bardzo starych kłopotów, do niepokoju o to, skąd wziąć z czego zapłacić.

Wracają do stosów czekających rachunków, rat i zaległości, z tych, co to się mówiło: „zapłacę po wakacjach”.

Bo jak wiadomo „wszędzie drogo, ale w domu najdrożej”.

KRONIKA

KALENDARZYK.

Sierpień	Dziś: Róży
30	Jutro: Rajmunda
Sobota	Wschód słońca: 4.43
	Zachód: 18.31

RADIO.

WARSZAWA.

Sobota, 30 sierpnia.
10.00. Transm. ze Lwowa. Uroczyste otwarcie V Narodowych zawodów Strzeleckich. 11.40. Przegląd prasy krajowej PAT. 11.58. Sygnał czasu z Warszawy. 12.10. Muzyka z płyt gramof. 13.00. Kom. meteor. Po kom. d. c. muz. gramof. 15.15. Kom. gosp. 15.50. „Lot i Gruta”. 16.15. Wiad. Tow. Kooperatystów. 16.20. Muzyka z płyt gramof. 17.10. Kącik art. LSG. 17.35. Skrzynka pocztowa. 18.00. Transm. z Krakowa. 19.00. Rozmaitości. 19.20. Płyty gramof. 19.30. Feljton p. t. „Wycieczka do Asyżu”. 19.45. Centr. Tow. Org. i Kół. Roln. do swych członków i ogółu roln. 20.00. Prasowy dziennik radiowy. 20.15. Koncert popul. z Doliny Szwajc. W przerwie progr. na dz. nast. i repert. teatrów miejskich. 22.00. Feljton p. t. „Morskie kamyczki”. 22.15. Kom. meteor. pol. sport. 23.00. Muz. tan. i saln. z „Polonia - Palace - Hotel”.

KATOWICE

Sobota, 30 sierpnia.
10.00. Transm. ze Lwowa. Uroczyste otwarcie V Narodowych Zawodów Strzeleckich. 11.58. Sygnał czasu z Warszawy. 12.05. Koncert z płyt gramof. 13.00. Kom. meteor. z Warsz. 16.00. Kom. Pol. Zw. Zr. Gosp. Woj. Śl. 16.20. Koncert z płyt gramof. 17.25. Skrzynka poczt. 18.00. Aud. dla młodzieży z Krakowa. 19.00. Codzienny odcinek powieści ciowy. 19.15. Rozmaitości, progr. na dz. nast. 19.30. „Poprzednicy Radja. Marconi, Tesla, Slaby”. 20.00. Intermezzo muzyczne. 20.15. Koncert popul. z Warszawy. 22.00. Feljton z Warszawy. 22.15. Kom. meteor. z Warsz., progr. na dzień nast. i nadprogram. 23.00. Muzyka tan. z Warsz.

Ogólna.

(o) Nowe paszporty zagraniczne. Drukarnia państwowa rozesała już wszystkim starostom, uprawnionym do wystawiania paszportów zagranicznych, książeczki paszportowe nowego typu. Różnią się one znacznie od dotychczasowych. Oprawne są w granatowe płótno. Na okładce znajduje się godło państwowe i nazwa „paszport”, wydrukowane w głębieniu. Papier w książeczkach jest koloru kremowego, w doskonałym gatunku.

Kino	Dziś!!!	Dziś!!!
„Wawel” w Sieciu	Wyświetla wielki film wschodni dramat p. t.	
obok kościoła	Arcyżłodzię z Damaszku	
Tel. 7-65.	W roli głównej: Douglas Mec Lean.	
	Wkrótce: „Ulubieniec Załogi” z Clarą Bow.	Wkrótce:

(o) Powrót do szkół. Z rozpoczęciem roku szkolnego liga samowystarczalności gospodarczej zwraca się z apelem do rodziców, aby przy zakupach wszelkich przyborów szkolnych żądali tylko wyrobów krajowych. Bilans handlowy za rok ubiegły stwierdza wzrost importu przyborów szkolnych i materiałów piśmiennych w porównaniu z rokiem poprzednim o blisko 4 mil. zł. Samych ołówków w roku ub. sprowadzono zbytecznie z zagranicy za 584 tys. zł. Wykreślić te pozycje z bilansu handlowego leży wyłącznie w mocy rodziców młodzieży szkolnej.

(o) Kontrola kart rzemieślniczych. W roku ubiegłym dokonano ogólnej rejestracji rzemieślników w całym państwie i wydano na tej zasadzie karty rzemieślnicze prowadzącym samodzielnie warsztaty.

W ostatnich czasach szereg izb rzemieślniczych wniósł do władz reklamacje z powodu posiadania kart rzemieślniczych przez nieuprawnionych.

Jest rzeczą prawdopodobną, że ministerjum przemysłu i handlu zarządzi wkrótce przeprowadzenie kontroli kart rzemieślniczych.

(o) Policja w sądach. Komendant główny polecił w okólniku do komendantów wojew. porozumieć się z prezesami sądów okręgowych w sprawie zredukowania do minimum liczby posterunków stałych w sądach.

Natomiast w razie powstania obawy zakłócenia czynności urzędowych sądu lub powagi obrad sądowych w czasie większych procesów na żądanie właściwej władzy sądowej należy delegować odpowiednią asystę policji.

O wynikach oszczędnościowych porozumieć policji z prezesami sądów polecił komendant główny przesłać sobie sprawozdanie.

(o) 175 stypendjów kolejowych. Min. Kühn wydał rozporządzenie, ustanawiające 175 stypendjów dla studentów szkół akademickich i uczniów państwowych szkół średnich technicznych kolejowych na rok szkolny 1930-1931.

Z tej liczby 65 stypendja po 150 zł tych miesięcznie przeznaczono dla studentów politechnik w Warszawie i Lwowie, 8 zaś stypendjów dla studentów politechniki w Gdańsku po 150 guldenów gdańskich miesięcznie. Dalej przyznano 23 stypendja dla studentów wydziałów prawno-politycznych uniwersytetów oraz 6 stypendjów dla studentów W. S. H. w Warszawie.

Pozatem ustanowiono 75 stypendjów po 100 złotych miesięcznie dla uczniów państwowych średnich szkół technicznych kolejowych w Warszawie, Radomiu i Wilnie.

Swędzenie ciała oraz wszelkiego rodzaju wyrzuty skórne usuwa
KREM LAIN-AGE
z kognitkiem
Jest to idealny, nieszkodliwy kosmetyk, usuwający wady naskórka tak u dorosłych, jak i u dzieci.
R. M. Spr. Wewn. Nr. 5334.

HRABIA MONTE CHRISTO.

383.

Nie wiadomo z jakich powodów, pod presją bardzo poważnych czynników, w każdym razie, po upływie dwóch godzin zaledwie z całego do mu wyprowadzili się wszyscy lokatorowie, w liczbie siedmiu osób zresztą tylko, gdyż domek był mały, jednopiętrowy zaledwie. W pobliskim komisariacie mówiono, że dom ten był na bardzo słabych zbudowany fundamentach i groził zawaleniem. Z tej przyczyny właśnie opuścili go dawniejsi lokatorowie. Fakt zarysowania się ściany miał nastąpić dopiero po podpisaniu aktu przez nowego nabywcę, który zresztą na to wszystko nie zważał i bez względu na grożące mu niebezpieczeństwo zaczął się urządzać w nowej swej siedzibie.

Przywołano natychmiast rzemieślników, którzy przy różnych próbach zewnątrz domu dokonywanych pracowali do późnej nocy.

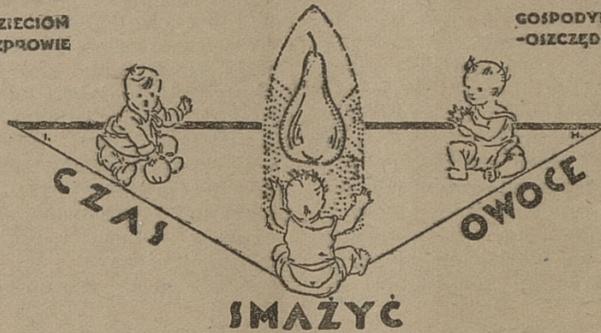
Nowonabywca zameldował się w policji, jako ksiądz Jakób Bussoni.

ROZDZIAŁ XXVI.

Ojciec i córka.

Pewnego pięknego ranka, na pa-

CUKIER TO ZDROWIE

DZIECIOM
-ZDROWIEGOSPODYNIM
-OSZCZĘDNOŚĆ

SMAZYĆ

Przypominamy sezon smażenia doskonałych konfitur, kompotów, soków i marmolad z renklodów, mirabeli, brzoskwiń, jabłuszek rajskich, głogu, dereni, jeżyny, jabłek, melonów, arbuźów, śliwek, pigw, borówek, pomidorów, ziórawiny, jarzębiny i t. d. —

Sprawa o szpiegostwo przed sądem.

Krawczyk z Czeladzi skazany na 3 miesiące więzienia.

Sąd okręgowy w Katowicach rozpatrywał sprawę Romana Krawczyka z Czeladzi. Wiktora Kwiatkowskiego z Zawodzia i Edwina Maczgała z Zawodzia, którym akt oskarżenia zarzucał usiłowanie szpiegostwa. Sprawa toczyła się przy drzwiach zamkniętych.

Jak wynikało z uzasadnienia wyroku, osk. Krawczyk był generalnym sekretarzem ogóln. zw. podof. rez. i przechowywał u siebie różne dokumenty organizacji półwojskowych.

W Zawodziu poznał prostytutkę,

Krwawa rozprawa na zabawie w pow. zawierckim

Najpierw nożem a potem rewolwerem.

We wsi Mrzygłódka, pow. zawierckiego czterej tamtejsi dorżuani, a mianowicie: Władysław i Stanisław Skabkowie, Henryk Pacan i Aleksander Krytowski, zaprosiwszy kilka miejscowych piękności, u rządili sobie zabawę taneczną.

Podeczas zabawy zjawił się nieproszony Jan Borówka, który prze tańczywszy parokrotnie odpoczywał w sąsiednim pokoju. Po paru minutach do mieszkania weszli nowi goście w osobach pp. Mieczysława Krytowskiego i Szczepana Skabka, wszczynając z miejscą awanturę z Henrykiem Pacanem, z którym uparli się szybko.

Następnie zgasili światło i ru-

którą znali również jego współoskarżeni. Kwiatkowski, który odbywał karę więzienia i znajdował się chwilowo na urlopie wraz z Maczgałą, sądził, iż Krawczyk ma przy sobie bardzo ważne dokumenty, to też kompani skradli je i zamierzali przedostać się przez granicę polsko-niemiecką, co im się jednak nie udało.

Sąd po rozprawie skazał Krawczyka na 3 miesiące więzienia. Kwiatkowskiego na półtora roku i Maczgałę na rok.

cili się na Jana Borówkę, któremu zadali nożem dwa pełnięcia w lewy bok i jedno w rękę. Borówka ociekający krwią poczał uciekać, wówczas Mieczysław Krytowski strzelił do niego trzy razy z rewolweru.

Przybyła na miejsce zaalarmowała na policja aresztowała Mieczysława Krytowskiego, natomiast Mieczysławowi Skabkowi udało się zbiec.

Borówkę w stanie b. ciężkim odwieziono do szpitala. Zajście całe wynikiło podobno na tle porachunków osobistych. Ranny Borówka jest bratem nieżyjącego już bandyty i drugiego Borówkę, odsiadującego obecnie w więzieniu za podpalenie.

Z Kielec

(k) Centrum miasta odciążone zostanie ruchem autobusowym. Ruch autobusowy w Kielcach prawie w całej swej rozciągłości uwidacznia się w centrum miasta, dając się poważnie we znaki mieszkańcom. Wszystkie niemal autobusy przechodzą przez ul. Sienkiewicza, która przez cały dzień narażona jest na smród piekielny i warczenie motorów.

Jeśli zważywszy, że ulica ta jest stosunkowo dość wąska, a jednocześnie ruch pieszy jest na niej zawsze ożywiony, to nie dziwnego, że tak częste przejazdy autobusów po tej ulicy, po za wielkim hałasem, zagrażają bezpieczeństwu publicznemu, tembardziej, że znany jest sposób jazdy autobusów po mieście...

To też niejednokrotnie podnoszono głosy, aby wstrzymać przejazd autobusów przez ul. Sienkiewicza.

Myślnie tę kwestję również poruszali Sprawca ta nareszcie została załatwiona.

W niedługim czasie będzie wykończono nadroga checińska przecinająca ulicę Harcerską, przez którą będzie przechodzić znaczna część autobusów na Kraków.

(k) Loteria ligi morskiej i rzecznej. Liga morska i rzeczna, zorganizowała na wzór loterii państwowej, loterię fantową o bardzo bogatych fantach. Są więc, między innymi do wygrania: wille podmiejskie, parcele budowlane, samochody, pianino, komplety meblowe oraz cały szereg cennych przedmiotów. W tym celu rozesłano bilety loterii do sprzedawcy. Bilety te zostały porzysłane do szeregu firm w Kielcach.

Cena biletu wynosi dwa złote.

(k) Dziecinne figle przyczyną niebezpiecznego wypadku. Onegdaj na drodze pod wsią Dąbrówka, pow. kieleckie go, wydarzył się niebezpieczny wypadek, spowodowany lekkomyślnością i fi glami dziecka. W stronę Kielec przejeżdżała taksówka, prowadzona przez szofera Onufrego Zajacę.

Na szosie stała grupka dzieci, która zabawiła się przebieganiem przez szosę tuż przed przejeżdżającymi samochodami. Zabawa skończyła się smutnie. Przed taksówką usiłował przebiec 6-letni chłopiec Edward Sylwa, zam. we wsi Szydłówek.

Samochód całą siłą wpadł na dziecko, które doznało ciężkich obrażeń całego ciała. W stanie bardzo ciężkim przewieziono je do szpitala dziecięcego w Kielcach, gdzie walczy ze śmiercią.

(k) Repertuar kin. „Czwartak” — Pocałunek kochanki. „Padacz” — Prokurator oskarża. „Unjon” — Strajk żon.

Kino „Czwartak“ Kielec

Dziś!

„Pocałunek Kochanki“

W roli głównej: Henny Porten.

nę dni przed wypadkami, które opisaliśmy powyżej, po swym salonie „złoty”, zaś faktycznie — tylko pozłacanym, przechadzał się trzebie nerwowo i niecierpliwie pan domu, baron Danglars. Był zamysłony i jakby niepewny siebie; niecierpliwiał się przytem coraz bardziej, gdy zaś tej jego cierpliwości przebrała się wreszcie miara, zdobył się na odwagę i zadzwonił na służącego, a gdy ten zjawił się — rzekł do niego: — Mój Stefanie, proszę cię idź i dowiedz się, dlaczego panna baronówna nie schodzi do salonu, jak mi to przyobiecała, a raczej — jak sama o to prosiła.

Panna Eugenia po przebudzeniu się istotnie zażądała posłuchania u ojca, wyznaczając przytem salon jako miejsce spotkania. Żądanie to, a zwłaszcza oschła urzędowa forma, w jakiej wyrażona była ta niezwykła prośba, bardzo zdziwiła bankiera.

— Czego ta szalona dziewczyna chce odemnie, dlaczego „zażądała” widzenia się ze mną w salonie, a nie przysłała wprost do gabinetu, w którym zawsze zastać mnie można, a teraz dlaczego znów nie przychodzi?

Po raz dwunasty może te myśli niepokojące ogarniały umysł coraz bardziej niepokojącego się ojca, gdy drzwi nakoniec się uchylily i do salonu weszła panna Eugenia w czar-

nej sukni jedwabnej, przybranej czarnymi guzickami, naszytymi bardzo gęsto na całej spódnicy i staniku. W stroju tym wyglądała jak hiszpanka, idąca na operę do teatru, i wyglądała prześlicznie.

— Czegoż to chcesz, moja Eugenio, odemnie — rzekł bankier — i dlaczego wybrała salon jako miejsce rozmowy, a nie raczyłaś, jak zwykła śmiertelniczka, przyjść do mego gabinetu w biurze?

— Odpowiem ci na obydwie twoje zapytania ojcze, odpowiem natychmiast. Wybrałam więc salon, by nie wpaść, w twym gabinecie, w atmosferę banków, kantorów wymiany i giełdy. Te książki kasowe, te ogniotrwałe kasy, czek, weksle, conta, akcje, ceduły, bilanse i Bóg raczy wiedzieć co jeszcze... wszystko to musi bardzo źle oddziaływać na serce ojca, wytrącając z jego pamięci i myśli rzeczy świętej istotnie wartości, jak naprzykład rodzina i tej rodziny przyszłość. I dlatego wybrałam salon, jako miejsce bardziej ludzi godne, gdyż będące siedzibą radości, życia, wesołości, wesela.

— Ja zaś bardzo łatwo ulegam władzy wrażeń zewnętrznych. Nie byłabym artystką, gdybym nie była wrażliwą, gdybym nie przemieszkowała w państwie marzeń i ułud.

— Wszystko to bardzo piękne — rzekł Danglars, po wysłuchaniu ca-

łej tyrady córki, z której ani słowa nie zrozumiał, zwłaszcza że miał głowę zajęta własnymi, bardzo ważnymi interesami — lecz to wszystko mi nie wyjaśnia, poco i naco ci to było potrzebne, by mnie od pracy mej odrywać i wzywać do tego salonu?

— Na to pytanie odpowiedzieć mogę w dwóch słowach: nie chcę iść za pana Cavalcantiego, i to tylko chciałam ci powiedzieć.

Danglars aż podskoczył na krzesło, wznosząc w tym ruchu ręce i oczy ku niebu.

— Jak widzę — mówiła dalej Eugenia, nie przejmując się temi dramatycznymi pozami swego ojca, zupełnie chłodno i obojętnie — to się temu mocno dziwisz, mój ojcze. Przez cały czas, gdyż traktowałem o tym interesie, jednym nie odzywałam się słowem, będąc pewną, iż będzie dość jeszcze czasu bym i ja w tej kwestji, w której bądź o bądź i ja również jestem zainteresowaną trochę, wyraziła swą wolę. Ze jednak czas na to już nadszedł najwyższy, więc ci właśnie, ojcze, to mówię.

— Lecz jakaż jest tego przyczyna?

c. d. n.

Z Sosnowca.

(s) Prezes zarządu głównego pracowników ubezp. społecznych w Sosnowcu. Wczoraj bawił w Sosnowcu p. W. Wiśniewski, prezes zarządu głównego związku zawodowego pracowników ubezpieczeń społecznych w Polsce.

Pan Wiśniewski odbył konferencję z członkami zarządu miejscowego oddziału związku. Na konferencji między innymi omawiana była sprawa praktyki służbowej i centralnej kasy przezorności.

(s) **Baczność seminarzyści!** Uczniowie seminarjum nauczycielskiego męskiego w Sosnowcu, stawiają się dziś o godzinie 8 rano na podwórze szkoły.

(s) **Ku uwadze przedsiębiorstw budowlanych.** W związku z nastaniem ożywionego ruchu budowlanego, do przedsięwzięcia budowlanych przyjmowany jest cały szereg rzemieślników niewykwalifikowanych, gdy tymczasem rzemieślnicy wykwalifikowani nie mogą znaleźć odpowiedniej pracy.

Możeby tak kierownicy przedsiębiorstw zwrócili baczniejszą uwagę na wybór rzemieślników, zatrudniając przedewszystkiem tych, którzy mogą wykazywać się odpowiednimi świadectwami.

(s) **Zderzenie.** Wczoraj o godz. 1 po poł., na ul. 3 maja, obok cerkwi, auto ciężarowe najechało na furgon rzeźniczy, należący do firmy „Zagłębianka”. W czasie zderzenia z auta wyleciały boczne szyby, zaś od furgonu złamany został dyszel.

Wypadku z ludźmi, ani z końmi na szczęście nie było.

Z Będzina.

PODZIAŁ POŻYCZKI RZEMIEŚNICZEJ.

Dnia 1 września tj. w poniedziałek, w sali starostwa, odbędzie się posiedzenie zarządu kasy komunalnej w Będzinie przy współudziale przedstawicieli poszczególnych cechów, na którym zostanie przeprowadzony ostateczny podział pożyczki rzemieślniczej.

(b) **Związek koncesjonowanych instalatorów elektrotechnicznych** na Zagłębie Dąbrowskie złożył na ręce starosty J. Boxy memoriał, w sprawie udzielania osobom niefachowym koncesji na przeprowadzanie robót instalacyjno - elektrotechnicznych w Zagłębiu.

W memoriale, między innymi zainteresowani proszą o przeprowadzenie rewizji wydanych już koncesyj.

Starosta Boxa przyrzekł delegacji sprawę tę załatwić pomyślnie.

Z Czeladzi

(c) **Zebranie dozoru szkolnego.** W sobotę o godz. 4 popoł., w lokalu szkoły nr. 1, odbędzie się przy udziale prezesa rady szkolnej powiatowej, p. Mazura i inspektora szkolnego, p. Kuźnika, nadzwyczajne zebranie dozoru szkolnego. Na zebraniu będzie omawiana sprawa braku sal szkolnych na pomieszczenie 2 oddziałów i szereg spraw szkolnych.

(c) **Kradzież beczki z oliwą.** Piotrowi Jureczyńskiemu, Niwa 1, nieznanymi sprawcy skradli beczkę z oliwą.

Z Dąbrowy.

(d) **Odczyty.** W lektorjum miejskiej czytelnicy w Dąbrowie zostaną wygłoszone następujące odczyty: dnia 1 września p. Z. Trzaska — „Obóz wakacyjny pierwszej drużyny harcerskiej nad morzem”, dnia 2 września dyr. A. Hirsberg — „Z pobytu w Albanji”, dnia 3-go p. P. Swatowski — „Woda w Zagłębiu na podstawie badań laboratoryjnych”, dnia 4-go p. W. Sobczyński — odczyta nowelę Elizy Orzeszkowej „W zimowy wieczór”, dnia 5-go p. S. Piotrowski — „Prawa Polski do Po morza”, dnia 6-go p. Przesmycki — „Z przeszłości Dąbrowy Górnej”.

Początek odczytów o godz. 7.30 wieczorem.

(d) **Kradzież kolejowa.** W związku z kradzieżą 340 kg. żelaza z wagonu kolejowego, na stacji w Dąbrowie, policja aresztowała A. Zurka, Łabędzka 44.

Z Zawiercia.

(z) **Repertuar kin.** Kino Stella „Szlakiem hańby”. Kino Apollo: „Ulica grzechu”.

(z) **Z powodu braku quorum...** Onegdaj zapowiedziane było posiedzenie rady miejskiej, które nie doszło jednak do skutku z braku quorum, zobjętowali je bowiem radni z PPS., N. D., Ch. D.

(z) **Znowu za brak karty rzemieślniczej** pociągnięto do odpowiedzialności Jankla Goldberga (ul. G. Śląska 24). Zlekceważenie naszych wielokrotnych upomnień spowodowało wiele kar dla rzemieślników, nałożonych na nich przez starostwo.

Prenumerujcie „EXPRES ZAGŁĘBIA”.

Kielce w obliczu nowego budżetu na rok 1930-31.

Splata długów — drogi i place publiczne — pomiary i plany rozbudowy miasta.

Bardzo ciekawym światłem, rzucającym niezbyt jasne promienie na obecną sytuację finansową miasta — jest splata długów, zaciągniętych na najrozmaitsze potrzeby gospodarze.

Pozycja splaty długów w budżecie zwyczajnym wynosi 547.837 zł. Jest to, jak widzimy, suma, która przechodzi wszelkie możliwości finansowe miasta. Należy mocno podkreślić, że w sumie tej mieści się tylko splata jednej raty ulenowskiej w roku budżetowym.

Natomiast wszelkie zaległości ulenowskie wraz z procentami pozostają długiem odrębnym, splata którego jest absolutnie niemożliwa.

Pozycja splaty długów w budżecie stanowi poza splatą jednej raty ulenowskiej, cały szereg drobnych zobowiązań w różnych miejscowych bankach, następnie elektrowni miejskiej, która, jak to już donosiliśmy, grozi magistratowi załknięciem dopływu prądu, jeśli dług nie będzie uregulowany.

Pozatem część długu stanowi cały szereg drobnych zobowiązań za remonty i drobne roboty miejskie.

Drogi i place publiczne kosztują miasto 115.102 zł. Pozycja stosunkowo bardzo mała. Nic więc dziwnego, że drogi nie grzeszą zbytnią doskonałością... No, ale na to niema rady.

W wydatkach nadzwyczajnych

na poprawę dróg wstawiona jest suma 138.270 zł.

Dość poważną kwotę również w działale wydatków nadzwyczajnych stanowią koszty pomiarów, regulacji oraz planów rozbudowy miasta w związku z zatwierdzonym przed niedawnym czasem planem wielkich Kielc. Przewidziany na ten cel wydatek wynosi 40.000 zł.

Jak to już donosiliśmy, wydział techniczny przy magistracie w części opracował już plany rozbudowy miasta. Plany te podzielone są na 4 części:

Pierwsza dotyczy planów szczegółowych dzielnic między ulicami: Aleją Karczowską, następnie ulicą Słoneczną, Zieloną, Urzędniczą i Młynarską od przejazdu karczowskiego do mostu, łączącego z ul. Żelaźną, z zachodu od gruntów wsi Czaraków.

Druga część dotyczy szczegółowych planów dzielnicy między ul. Bodzentyńską, Zagórską, Tadeusza, i granicy gruntów tow. opieki gimnazjum St. Kostki z uwzględnieniem całej długości ul. Zagórskiej.

Trzecią część obejmą plany zabudowy w granicach wielkich Kielc o powierzchni około 4.500 ha. Wreszcie czwarta część dotyczy szczegółowych planów obszarów m. Kielc do dnia 1 kwietnia 1930 r. o powierzchni 2700 ha. Plany te po uchwaleniu przez radę miejską będą wyłożone do publicznego przeglądu.

Bestjalskie morderstwo w pow. miechowskim.

Laskami zabili człowieka.

Na polach wsi Chochołowa, pow. miechowskiego, dokonano onegdaj bestjalskiego morderstwa. Tło zbrodni ma charakter porachunków osobistych.

Na przechodzącego do domu polną drogą Stanisława Szycha z Chochołowa napadło 6 uzbrojonych w

kije parobczaków, którzy póty bili laskami ofiarę, dopóki nie wyzięła ducha.

Policja ujęła już jednego z morderców, Bolesława Wasika, który przyznał się do winy, jednakże nazwisk innych sprawców nie chce wydać.

Niesłychany spłot śmiertelnych wypadków.

Sprawca morderstwa policjanta w Działoszycach przed sądem okręgowym w Kielcach.

Kilka miesięcy temu na jednym z przedmieść w Działoszycach dokonano

krwawego morderstwa

na osobie policjanta Kopezyńskiego.

Powracający z nocnego obchodu Kopezyński natknął się na dwóch podejrzanym osobników, niosących na plecach naładowane worki.

Na wezwanie zatrzymania się osobnicy ci wyciągnęli

z kieszeni rewolwery

i dali do policjanta kilka strzałów. Ugodzony kilkoma kulami policjant padł na ziemię.

Wówczas jeden z nich podszedł bliżej i widząc że policjant daje jeszcze oznaki życia przystawił mu

lufę rewolwerową do oka

i wypalił. Oczywiście strzał ten

był śmiertelny.

Kopezyński wznosił ducha. Zarządzone przez policję pościgi w kilka dni dał pomyślne rezultaty. W ręce policji wpadli mordercy, którymi okazali się kilkakrotnie karani za kradzieże, mieszkańcy Działoszyc, Słowik i Woźniak.

Zbrodniarzy

okuto w kajdany

i osadzono w więzieniu kieleckim.

Niezwykle ciekawy jest spłot wypadków towarzyszący śmierci ś. p. posterunkowego Kopezyńskiego.

W dwa dni po osadzeniu zbrod-

niarzy w więzieniu jeden z nich, Słowik,

powiesił się.

Przybyły na pogrzeb policjanta komendant powiatowy podkomisarz Kryża zajął się na pogrzebie, tak że

w dwa dni umarł.

Ojciec komisarza Kryży dowiedziawszy się o śmierci syna, dostał ataku sercowego i również tego samego dnia

życie zakończył.

Podczas pogrzebu

złamał nogę

jeden z uczestników niejaki Medyk, który w dwa dni

zmarł w szpitalu

w Krakowie. Ale to jeszcze nie koniec.

Żyd, paser, któremu bawdyje sprzedawali skradziony towar

poderżnął się brzytwą

i w kilka godzin zmarł.

Bezpośrednią przyczyną samobójstwa było wyklęcie przez radian, u którego żydzi działoszyccy oskarżyli go, że sprzedaje na szabas uduszone kury, kupione od bandytów.

Dziwny, niczem niewytłomaczony spłot wypadków, który robi wrażenie jakiegoś

filmowego obrazu.

Drugi zabójca, Woźniak, stanął w dn. 17 b. m. przed sądem okręgowym w Kielcach.

Z Olkusza.

(ol) **Dwie ofiary zmił.** Onegdaj odwieziono do Krakowa z pow. olkuskiego Marię Żak, wyrobnicę, i Stanisława Gondka, robotnika, pokąsanego przez zmiłę w czasie zbierania grzybów w lesie. Lekarz dyżurny zastrzyknął pokąsanym surowicę przeciwko ja dowi zmił, poczem Gondka odwieziono do domu, Żakowa zaś pozostała w Krakowie.

OFIARY.

Dyr. Albert Oderman z powodu 70 rocznicy urodzin przeznacza zł. 250.— na najbardziej potrzebnych, do uznania komitetu niesienia pomocy bezrobotnym zakładów przemysłu włókienniczego „C. G. Schön” sp. akc.

Ze sportu.

Rewanżowe zawody „Victorja” — „Warta”.

W nadechzącą niedzielę na boisku KS. „Warta” w Zawierciu odbędzie się rewanżowe spotkanie między „Victorją” (Sosnowiec), a drużyną gospodarzy, z cyklu rozgrywek o mistrzostwo woj. kieleckiego. Pierwsze spotkanie zakończyło się jak wiadomo klęską dla „Warty”, przegryzonej rozgrywkami o mistrzostwo kl. A.

Obecnie „Warta” jest w doskonałej formie i śmiało może sięgać po laur mistrzowski.

Zycie gospodarcze.

GIEŁDA.

Warszawa, 29. 8.

Warszawa Dol.	8.89
Nowy Jork	8.902
London	43.39
Paryż	35.05 i pół
Praga	26.44
Włochy	46.69
Belgia	124.56
Szwajcaria	173.27
Holandja	359.09
Stokholm	239.68
Berlin	212.80
Dol. War. pr. obrt.	8.89.15
5-cio proc. Poż. Dolarowa	zł. 61.00 — 61.50 — 59.75
5-cio proc. Poż. Konwer.	zł. 55.00
4-ro proc. Poż. Inwest.	zł. 113.00
4 i pół Ziemijskie Kredyt.	zł. 53.00—57.75
Tendencja utrzymana.	

AKCJE.

Warszawa, 29. 8.

Bank Polski	168.50
Siła i światło	73.00
Chodorów	127.00
Cukier	34.75
Modrzejów	8.75 — 9.00
Noblin	40.00
Haberbusch	122.00 — 123.00
Tendencja niejednolita.	

GIEŁDA ZBOZOWA.

Poznań, 29. 8.

Zyto cena tranz.	20.80
Zyto cena orjen.	20.00 — 20.50
Pszonica	30.25 — 32.00
Jęczmień przemysłowy	21.50 — 24.00
Jęczmień browarowy	26.00 — 23.00
Mąka żytnia 70 proc.	32.00
Mąka pszenna 65 proc.	50.50 — 53.50
Reszta notowań bez zmiany.	
Uspodobienie słabsze.	

Nowość!
Wieczne szkiełka do zegarków
 otrzymać można u
Zegarmistrza D. KLAJNERA
 w Będzinie, ul. Kółkarska 45.

Dr. K. Suchodolski
 ordynator Szpitala Sieleckiego
choroby kobiece
powrócił,

przyjmuje: 4 i pół — 6 i pół popoł. Sosnowiec, Warszawska 6, tel. 4-20.

Pewien misjonarz po powrocie z Afryki znalazł się w towarzystwie, gdzie przeważały panie w mocno wydekoltowanych sukniach. Gospodarz tłumaczył się przed misjonarzem:
 — No, trudno, taka obecnie moda...
 — Ależ to nie, jestem z tem oswojony. Wszak przez 10 lat mieszkalem wśród dzikusów.

Chorzy, którzy cierpią na przewlekłe choroby wewnętrzne, kobiece, skórne i weneryczne, znajdą skuteczną i prędką pomoc u
naturalisty M. Jureckiego, Mysłowice Rynek nr. 16. Telefon 10 83.
Przyjdź osobiście.
 Leczenie: syfilisu bez zastrzyków. Leczenie świetlne. Analizy krwi i moczu.
 Godziny przyjęć: od 9—12 i od 2—5 popoł. W niedziele od 8—10 rano.

ZJAZD FOTOGRAFÓW.

W dn. 1 września w Warszawie w siedzibie związku rzemieślników przy ul. Miodowej odbędzie się ogólnokrajowy zjazd fotografów zawodowych.

Zjazd obradować będzie przedewszystkiem nad organizacją zawodu, wyni kającą z par. 142 ustawy przemysłowej, nad cechami wojewódzkimi i sto sunkiem do izb rzemieślniczych, nad stosunkiem instytucji państwowych i samorządowych do zawodu fotograficz nego.

Dalej omawiać będzie obniżenie się poziomu zawodu i jego stronę technicz ną, niezdrową konkurencję i t. d.

Uczestnikami zjazdu będą właścicie le zakładów fotograficznych z różnych dzielnic Polski. Oprócz referatów na ostatnim posiedzeniu zjazdu będą po wzięte uchwały dotyczące głównie ujed nostajnienia pracy zawodowej i praw nej organizacji zawodu.

Nadto zostanie wybrany komitet wykonawczy, któremu zostanie przeka zane wykonanie uchwał zjazdu.

Fotografowie, zaliczeni do stanu rze mieślniczego nie mają dotychczas na leżytej obrony swoich interesów ani w swojej organizacji zawodowej, roz porządzającej odpowiednimi środka mi, ani w izbach rzemieślniczych.

To też przedewszystkiem zadaniem zjazdu obecnego musi być zorganizowa nie ogólnokrajowego związku cechów fotograficznych, któryby względem izb rzemieślniczych mógł przyjąć należytą postawę i żądać za ich pośrednictwem w sprawach ogólnej natury, wynikają cych z ustawy przemysłowej uwzględ niania zupełnie odrębnych warunków, od innych galezi rzemiosł wykonywa nia swego zawodu.

Związek ten winien podjąć działal ność w kierunku zdobycia należnych praw i odpowiednich przepisów i ta kiej ich interpretacji, która nie będzie stawiała tam rozwojowi jednej z naj ważniejszych galezi przemysłu, czy też, jak chcą niektórzy, rzemiosła arty styczego.

WIELKI MIĘDZYNARODOWY KONGRES KOBIECY W GENE WIE.

W pierwszych dniach września ode b dzie się w Genewie międzynarodowy kongres kobiecy, mający na celu zorga nizowanie nowego międzynarodowego związku kobiet.

Założona przed kilku laty w Sta nach Zjednoczonych amerykańska fede racja kobiet, zajmujących kierownicze stanowiska w instytucjach przemysło wych, handlowych i bankowych, posta nowiła zwołać do Genewy koleżanki swoje z całego świata i połączyć się z niemi w jeden związek. Federacja li czy w Ameryce 56.000 członkiń idysponu je rocznymi wpływami ze składek członkowskich w wysokości 120 tysięcy dolarów. W ciągu 11 lat swojego istnie nia wydała ona 150 tysięcy dolarów na cele wyszkolenia kobiet, sposobią cych się do objęcia stanowisk w prze mysle, handlu i bankowości. Ze specja lnego utworzonego w tym celu stypend jum korzystają obecnie w Ameryce m. in. i dwie polki, jedna z Warszawy.

W zjeździe w Genewie wezmą udział przedstawicielki wszystkich krajów eu ropejskich i amerykańskich. Federa cja amerykańska liczy wśród swoich członkiń 7 wybitnych kobiet, zasiadają cych w kongresie amerykańskim. Prezydentką federacji jest Mrs. Lena Madesia Philipps z New Jorku. Przy była ona już do Genewy wraz z grupą delegatek amerykańskich, które obje chały dla poczynienia odnośnych stud jów Norwegję, Finlandję, Rosję, Pol skę i Niemcy. Inna grupa delegatek powróciła z takiego samego objazdu Francji i Włoch.

CZOPKI HEMOROIDALNE „Varicol“ (z kogutkiem)

Usuwiają ból, pieczenie, swędzenie, krwawienie, zmniejszają guzy (żylaki). Sprzedają apteki.

— Znowu pan wczoraj nie był w biurze.

— Wczoraj było wesele, panie szefie.

— Zbyt często się pan bawi.

— Ależ, panie szefie, wczoraj wca le się nie bawiłem — to było moje we sele.

Slub w tydzień po weselu

z powodu... zaniemówienia narzeczonej.

We wsi Wola Rybacka pod Mał kinią odbył się slub Daniela Zawadz kiego, rolnika z Ludwiką Misuch, córką rolnika.

I nie byłoby w tem nic nadzwyc zajnego, gdyby nie to, że wesele odbyło się

już przed tygodniem.

Dlaczego się tak stało?

Do ślubu i ucty weselnej szyko wano się już od paru tygodni.

Zrobiono zapasy wódek, piwa i jedzenia, zamówiono kapelę z Łap — słowem wszystko jak się należy na weselu gospodarskich dzieci.

W zeszłą środę kościół parafjal ny w Woli Rybackiej zapełnił się miejscowymi obywatelami.

Zagrały organy. Przed ołtarzem stanęli młodzi.

— Czy masz wolę nieprzymuszo ną poślubić... — padły słowa księ dza, zwrócone do panny młodej.

Odpowiedziało im milczenie.

— Czy masz... — powtórzył pyta nie kapłan.

Milczenie trwało.

Szmer zdziwienia przebiegł po kościele.

Daremnie narzeczoną szeptał coś do ucha swej oblubienicy — stała blada, z zacziśniętymi wargami.

Ksiądz zdecydował, że ślub

odłożono być musi

na tydzień.

Tak się też stało.

Z weselem jednak nie czekano, nie można było bowiem narażać gości na zawód, a i produkty mo głyby się popsuć.

Panna Misuch, dziś już pani Za wadzka, gdy pytano ją o przyczy nę milczenia, odpowiadała, wzru szając ramionami:

— Cosik me zatkało i ani rusz gęby otworzyć nie mogłam...

Zgroza Sołówek.

Wstrząsająca opowieść marynarza.

Norweska gazeta „Aftenpost“ donosi:

Wczoraj odwiedził nas marynarz z załogi statku bergańskiego, który odbył podróż do Archangielska po la dunek drzewa dla Holandji.

— Smutny wygląd — opowiada on — mieli więźniowie, którzy pod surowym dozorem straży pracowali w porcie archangielskim nad załad o waniem statku. Wszyscy byli ubra ni w strzępy, wygłodniali, budzący litość. W czasie pobytu statku na na szych oczach zbito okrutnie 60-letnie go starca za to, że zbierał on na po kładzie i pożerał ziarno, pozostałe z ładunku.

— Zaden z więźniów nie ważył się zbliżyć do katowanego.

— Wynieśliśmy go sami na brzeg.

— Więźniowie pracowali od 6 godziny rano do 6 wieczorem, mając półtoragodzinną przerwę na obiad. Wśród więźniów jest dużo księży.

— Na obiad wydano po 200 gram chleba czarnego dosłownie, jak zie mia i — gotowaną wodę. Więcej nie przez cały dzień nie dostali. Bie lacy stacali walkę o gorącą wodę. Nasz

zamiar podzielenia się z nimi żyw nością udaremniłi wartownicy GPU.

— Głodni, zbierali resztki naszej strawy, lupiny z kartofli i rzucali się na to, jak głodne wilki.

— Miasto wygląda okropnie. W cerkwi, w pobliżu portu, wszystkie szyby okienne wybite.

— Przy naszym odjeździe na po kład stawiło się 5 panów z GPU, gdyż dostali wiadomość, że ukryliś my na statku jednego więźnia. Zba dano część naszej załogi. Następnie czekał obojętni dokładnie wszyst kie kąty statku i dopiero wówczas wydano nam prawo opuszczenia brzegu.

— Po dwóch i pół dobach podró ży, odkryliśmy zbiega w jednej z szaf kuchennych. Wyciągnęto go, wykapano i jako tako ubrano.

— Był to Polak w wieku lat 23.

Błagał, by nie wysadzano go na brzeg rosyjski, gdyż, jak twierdził, czeka go rozstrzelanie.

Dowieźliśmy go do Gergenzen, gdzie został oddany pod opiekę poli cji holenderskiej.

Gimnazjum żeńskie H. Rządiewiczowej
(z pełnymi prawami)
w Sosnowcu, ulica Dęblińska nr. 1
przyjmuje zapisy uczennic do wszystkich klas od 22 sierpnia. Kancelarja otwarta codziennie od g. 10 do 13.
Początek lekcji 2 września.

Nauka i wychowanie.

BIUROWOSCI PRAKTYCZNEJ nau cza pedagog handlowy. Sosnowiec, Tel. 5-65.

Kupno i sprzedaż.

TYLKO ŻŁ. 10.— 6 pocztówek i por tret artystycznie wykonany w Zakła dzie Fotograf. „Studio“ Sosnowiec, 3-go Maja 23 vis a vis Kościółka Kolejowe go, tel. 6-11

MASŁO, JAJA SERY sprzedaż hurto wa „Dwór“ Sosnowiec, Warszawska 12. w podwórzu, tel. 14-25.

KSIĄŻKI SZKOLNE nowe i używane nabywa i sprzedaje Księgarnia „Pol onja“ Sosnowiec Hale „Rozwoju“.

PIEC wapienny Józefa Palusińskiego Sosnowiec - Srodula, poleca wapno zna nej dobroci w kawałkach i gaszone z natychmiastową dostawą.

MOTOCYKL marki francuskiej „Terrot“ motor „Jop“ do sprzedania. Sosnowiec - Pogoń, Będzińska 44.

DO sprzedania place w pobliżu kop. Mars, 15 złotych za przęt. Wiadomość: Dąbrowa, Legionów 1. Snopek Lud wik.

POSADY i PRACE.

POTRZEBNA dziewczynka do rozno szenia gazet. Zgłaszać się do filii „Ex presu Zagłębia“ w Czeladzi, Rynek 8.

KURSY SZOFERÓW MECHANIKÓW w Sosnowcu, Swoboda 7. St. Konop ki przy warsztatach własnych wyu czają na zdolnych szoferów mecha ni ków każdego słuchacza. Zapisy codzien nie od 9 rano do 8 wieczór. Kurs obni żony 20 proc. Dla przyjeżdżnych mie szkania.

UWAGA KANDYDACI NA KIEROW CÓW SAMOCHODOWYCH! Kursy In żyniera Klebera wycuczają na zdolnych kierowców mechaników. Długoterminowe spłaty ratami. Sosnowiec, Pił sudskego 3.

Przed zapisaniem się, na jakikolwiek kurs szoferski zajdź do Warszawskiej Szkoły INŻYNIERA FROMA, Sosnowiec, Warszawska 22. NA stancję przyjmje dwóch uczni, po kój oddzielny. Wiadomość: Sosnowiec, Bracka 2 róg Orlej, mieszk. 7, telefon 1-24.

Posady zaofiarowane

STENOGRAFJI listownie jaknajdo kładniej wuczamy. „Stenograf“, mie siecznik wychodzi. „Stenografia Parla mentarna“ — udoskonalona, wydana. Dziewięć wydawnictw. Instytut Steno graficzny: Warszawa, Krucza 26.

LOKALE.

POKÓJ duży z telefonem do wynaje cia od zaraz. Wiadomość: Sosnowiec, Bracka 2, mieszk. 7.

Cheąc nabyć proszki od bólu głowy z „KOGUTKIEM“ „Migreno - Nervosin“ należy żądać takowych w oryginalnych opakowaniach Gaseckiego, zna nych od lat trzydziestu. Przy zakupie proszków z „Kogutkiem“ „Migreno - Nervosin“ zwracajcie uwagę na opako wanie i odrzucajcie uporeczywie pole cane proszki ludzako do naszych po dobne. Oryginalne opakowania po 5 proszków — pudełko 75 groszy.

Osoby, dla których przyjmowanie proszku stanowi pewną trudność, mo ga używać proszek „KOGUTEK“ „MI GRENO - NERVOSIN“ w formie ta bletki. Opakowania po 20 tabletek w pudełku. Cena zł. 1.50 gr. Żądajcie ta bletek „Kogutek - Migreno - Nervosin“ w oryginalnym opakowaniu Ga seckiego.

POSZUKUJE się pokoju umeblo wane go z oddzielnym wejściem w okolicy ulicy Nowej. Zgłoszenia do administra cji „Expresu“ Sosnowiec pod „Solid na“.

NAUCZYCIEL muzyki poszukuje mieszkania 2 pokoje z kuchnią. Zgło szenia do administracji pod „Solidny“.

MIESZKANIE 2 pokoje umeblo wane dla sublokatora. Kowalska 14, Lubel ska.

Zgubione dokumenty.

IWANOW Konstanty zgubił książecz kę wojskową wydaną przez PKU. So snowiec.

KEDZIOR Paweł zgubił wyciąg z ksiąg ludności wydany przez gminę Strzemieszce.

KWIATKOWSKI Aleksander zgubił książeczke wojskową wydaną przez P. K. U. Sosnowiec.

JULJANOWI Goławskiemu zaginęła książeczka ubezpieczeniowa opiewają ca na 1.000 zł. wydana przez gminę Niwka.

KIELCH Henryk zgubił książeczke wkładową nr. 179 Zabkowieckiego towa rzystwa pożyczkowo - oszczędnościowe go.

TRZEPIATOWSKI Tadeusz zgubił wyciąg z ksiąg ludności wydany przez gminę Raclawice, który unieważ niam.

WAJDA Kazimierz zgubił książkę K. Ch. wydaną w Sosnowcu.

NOWAK Stanisław zgubił książkę K. Ch. wraz z fotografią i kartą poboro wą wydaną przez P. K. U. Sosnowiec.

WINCENTY Kaszyński zgubił ksią żeczke Nr. 164132 wydaną przez kasę chorych w Sosnowcu.

KLIMCZYK Józef zgubił zaświadcze nie wojskowe wyd. P. K. U. Sosno wiec.

HYLA Antoni zgubił legitymację bez robocia wydaną przez Magistrat m. Dąbrowy.

KONOPNICKI Franciszek zgubił książ kę kasy chorych wydaną w Sosnowcu.

KLIMCZYK Antoni zgubił książkę wojskową wydaną przez P. K. U. So snowiec.

RÓŻNE.

WŁADYSŁAW Kustra z Ibramowie gm. Pałacznica pow. Miechowskiego u nieważnia niniejszem zgubione w mie siaciu sierpniu 1926 r. 9 szt. weksli z wystawienia Jana Marja ze wsi Opatko wice gm. Klimontów pow. Miechowskie go na zlecenie tegoż Wł. Kustry, wszy stkie weksle z terminem płatności w dniu 1 stycznia 1927 r. a mianowicie: 5 szt. weksli każdy po 80 dolarów, 1 weksel na 67 dolarów, 2 sztuki po 500 zł. i 1 szt. na 400 zł.

W dniu 31 sierpnia br. o godzinie 9 min. 30 w lokalu przy ul. Krakowskiej odbędzie się zebranie Legji Mocarstwo wej. Sprawy ważne! Uprasza się człon ków i sympatyków o punktualne przy bycie. Zebranie zagai delegat z War szawy.

— Zupełnie nie mogę sypiać.
— Od jak dawna?
— Od kiedy komornik zabrał mi łóżko.

— Proszę o książkę pod tytułem „Mężczyzna jest panem domu“.
— Zechce się pan pofatygować do następnego pokoju, gdzie mieści się dział „Legendy i baśnie“.